

عقل سلیم

بر موهوم [Chimère] رسم ایتله ری ، متعدد رساملره سویله یکنز: بونلرک هر بری باشقا باشقا فکرلره وجود ویردیکلرندن موهومی هر بری بر دورلو رسم ایدر. موده لی هیچ بر طرفده بولونمایان بر «پورتره» یه هر برینک ویردیکی خطوط و اساریر آره سنده هیچ بر مشابته بولمازسکز. دنیانک بتون ته ئولو جیاجیلری الهی تصویر ایدر کن بزه اساریر وجهیه سی حقنده ، آره لرنده اصلا اتفاق بولونمایان، هر کسک کندی طرزینه کوره تنظیم ایتدیک و کندی دماغندن غیری هیچ بر طرفده موجود اولمایان بیوک بر موهوم دن باشقا بر شی تصویر ایدر لمی؟ یر یوزنده، الهی حقنده عینی فکرلره مالک اولان ویا مالک اولایلین ، ایکی کیشی یوقدر .

مبحث 111 — دیمه منصرفنده ربی الک ، نه ئولوبها بر، نیسیرلرینک سطحی ر آرز متعقانه بر معاینه و ندرقه منک

آریسر .

بتون انسانلاری یاری درلر یا خود ناخدا درلردیمک ، بر اللهک موجودیتنه بتون انسانلر صاعلام بر صورتده و نعدرلردیمکدن بلکه داها دوغرودر . هیچ بر زمان معاینه ایدیه مه مش اولان، حقنده دواملی بر فکر ایدینک غیر ممکن اولان، بزم اوزه رمزه تأثیرلری حقنده غیر متحول بر حکم ویر- مکدن بزى منع ایدن ، مختلف ایکی دماغده مفهومی یک شکل اولامایان بر موجود Etre ک وارلغندن ناصل امین بولونوله بیلیر ؟

حقنده ایدیندیر یله یه چالیشیلان فکرلره ضد بر خط حرکت عطف ایتیه انسانک هر لحظه مجبور اولدینی برینک موجودیتنه کیم صمیمی بر صورتده قانع اولدینی سویله یه بیلیر ؟

یاخود جنوبی فلسطین آرامیلرینک خطندن کلش ، بر چوق تغیراته اوغرایه اوغرایه بو کونکی حالنه واصل اولمشدر . خط عبرانی سریانیلردن آلمشدر . اساساً سریانی ، عربی و عبرانی لسان و خطلری قارشددرلر .

ن کی مضامین

حریت فکریه شهدلرندن و بلغادن (ابن المقفع) :

— نیچون شعر سویله میورسک ؟

— چونکه بکندیکم شیلری نظم ایده میورم . نظم ایده بیلدیکم شیلری ایسه بن بکنمیورم .

بری آتشر زبان شعرادن (فرزدق) بر شعر اوقو- دقدن صوکره :

— نصل بولدک ؟ دییه صورار .

(فرزدق) — ابلیس بو شعری بتون عالمه طولا- شیدردی ده قبول ایده جک سندن باشقه براحق بولامادی ، جوابی ویریر .

شاعرلری خسیسلر جمله سندن صایمق ایجاب ایدر . چونکه بر شاعر سویلدیکی الی ای بیت ایچنده فنا بر بیت کورر ایسه اونی چقاروب آتمق ایسته مز . یاخود شعرا صرافلر کبی درلر . ای مسکوکات ایله برابر قالیلرینه ده سورمک ایستلر .

جا حظ :

غبارینه یتشیله مین شاعره (فیحل) ، دها صوکره کلنه (معلق) ، دها صوکره کلنه (شاعر) ، دها صوکره کلنه (شوبهر) ، دها صوکره کلنه (شعردر) دیرلر . بونلردن صوکره کلن ایچون اسم یوقدر .

(ابن الندیم) ک (الفهرست) کتابدن : اسلامک عربی الاصل کی بیوک حکیمی اولان (کندی)

دیورکه :

عربجه یازینسک حائر اولدینی مزیتلر قدر هیچ بر یازیده مزیت بولمیدینی کبی بوخط ایله یازمقده کی سرعت قدر هیچ بر خطده سرعت امکاتی کورمدم .

خط کوفینک نبطیلردن ، یعنی سریانیلردن آلدینی محققدر . فقط بوخط ایله مصحفلر یازیلوردی . شمдіکی خط عربی ایسه خط حجریدن ، یعنی خط مسنددن

اك واضح واك ابي اثبات ايديش پرنسيپلر ايله تضاد دائيمه بولونان الهيات پرنسيپلرينك سطحى و آز محاكمه لى برمعينه و تدقيقك ائرندن باش برشى اولاماز . شبه ايتك ، وريله جاك حكم حقده تفكر و ملا- حظه ده بولونما قدر . ريى لك اشيا نك سطحى معايه سندن منبعث بر قرار سزلق حالي در . پرنسيپلرينه قادار ارجاع نظر ايتمه تنزل ايديليكي و كنديسه اساس خدمتى كورن مفهوم الهى يه ياقيندن باقيلدينى وقت ، دين امو- رنده ريى اولماق ممكنميدر ؟

شبه اكثر يا ، يا تنبلكدن ، يا ضعف دن ، يا خود لاقيدلك دن يا خود قابليت سزلك دن ايله رى كليز . تردد ايتك بر چوق كيمسه لر ايجون ، آجاق يك آز اهميت عطف ايتديكلى اشيا بى تدقيق و معايه زحمتدن قورقما قدر بونكه برابر ، دين انسانلره هم دينا ده هم عقبا ده اك بيوك عواقبى اولان بر شى اولاراق عرض ايديش اولديغندن ، بونك حقده ريى لك وشبه ، روح ايجون ناخوش بر حال دن باشقا بر شى اولامازلر و اونا بر راحت يوز يا صدينى اولماق دن يك اوزاق اولور لر . اوزه رينه بتون دينلرك قورولدينى الهى بلا احتياط دريش و تماشا ايتمه جسارت صاحبي اولمايان بر آدم ، هانكى دينى قبوله قرار ويره جكنى بيله مز ؛ نهيه اينانماسى ، نهيه اينانماسى لازم كلديكى ، آرتق بيلمز ، نهيه قبول نهيه رد ايتك ايجاب ايتديكى ، اميد ايتكمى قورقما قى لازم اولديغنى حاصلى نهيه قرار ويره جكنى بيلمز .

دين حقده لاقيدلك ريى لك ايله قاريشدير يلامالى در : بولاقيدلك دخى يا ايجنده بولونولان اميت اوزرينه يا خود دينك علاقه بخش ماهيته بولونما ماسى احتمالى اوزرينه مؤسس در . يك مهم اولاراق كوسته ريلن بر شينك هيچ ده مهم اولماديني ويا ابي ويا كوتو هر تاثير دن عارى بولوندينى قناعتى مسئله نك كافى درجه ده تدقيقى استازام ايدر ، بو اولماديقجه بو قناعتك حصولى غير ممكن در . دينك نقاط اساسيه سنده زيبى كچينلر ، اكثر احوالده ، ووردن دويماز Indolent لردر ، يا خود تدقيق و معاينه يه غير صالح لردن باشقا كيمسه لر دكلدر لر .

يك اعلا ، حوصله سنك آلماديني بر شينه انسانك اينانماسى ممكنميدر ؟ بو صورته اينانق كنديسى هيچ بر اجتهاده مالك اولماياراق باشقالرينك اجتهادينه التحاق ايتك دكلدر ؟ راهبر عامه ناسك اعتقاديني تنظيم ايدر لر . فقط بو راهبرك كنديلر ده اللهك عامه ناس ايجون ناقابل ادراك اولديغنى اعتراف ايتمزلر مى ؟ يناء عليه استنتاج ايدم كه اللهك وارلغنه تام و قطعى اعتقاد ادعا و تأييد ايتك ايسته ديكلى درجه ده عمومى دكلدر .

ريى اولماق ، بر حكم و بر حكم ايجون اسباب مقتضيه مالك اولماق در . اللهك وارلغنى اثبات ايدر كورون برهانلر و اللهك موجوديتى چوروتن احتجاجلر قار- شيسنده بعضى كيمسه شبه ايتمه بى قرارلرينى ويره مه يى ترجيح ايديو رلر . فقط نفس الامر ده بو تردد ، كافى درجه ده تدقيق و معايه ايتمه مك دن باشقا بر شى اوزه رينه مؤسس دكلدر . بدا هت حقده شبه ايتك ، مترد قالمق ممكنمى در ؟ معقول كيمسه لر مطلق بر پيرونيزم Pyr rhomisine [*] ايله بحق استهزا ايدر لر و حتى بونى غير ممكن بولور لر . كندى وارلغندن يا خود كونشك وارلغندن شبه ايدن بر آدم تماماً كولونج كورولور يا خود سؤيتله بو طرز مطالعه يى التزام ايتديكندن شبه ايديلر . بديهى بر صورته غير ممكن بر وجودك عدم موجوديتى حقده ترده دوشمك داها آرمى آيى رى در ؟ صفلى متقابلاً يكديكرينى محو و ابطال ايدن بر وجود Etre ك امكا -

نسز لغه حكم ايتكمده تردد ايتك انسانك كندى موجوديتنده شبه ايتمه سى داها زياده عشمى در ؟ روحانى بر وجوده اعتقاد ايتك ، ايجون ايكي اوجى اولمايان بر باستونك موجوديته اينانماق دن داها زياده احتمالات بولونور مى ؟ نامتناهى ابي و ذى قدرت اولان و بونكه برابر نامتناهى فنا لقلر يان و يا خود ياپيلماسنه مساعده ايدن بر موجود مفهومى مربع بر مثلك موجوديتى مفهومندن داها آز عبث ويا داها از غير ممكنمى در ؟ استنتاج ايدم ، كه دينى ريى لك ،

[*] يونان قديم فلاسفه سندن Pyrrhon ك مسلك فلسفى كه اساسى ريى لك در و انسانلرك هيچ بر زمان حقيقت اسيايه مطلع اولمايا جانى قناعتدر . بو آدم رييونك بابا- صايلير . ع . ج

صحت ۱۱۲ وحی ك ردى .

كره ارضك بتون خطه لرند اللهك وحی ايتديكى ،
كنديسى وحی والهام ايله اظهار ايتديكى بزه تأمين
اولونور . الله انسانلر نه او كردي ؛ كنديسك موجود اولديغنى
بدىي بر صورتده انسانلر اثبات ايدييورمى ؟ نرده
مقيم اولديغنى انسانلر سويله يورمى ؟ كنديسك نه اوله يغنى
ياخود جوهر ذاتيسك نه دن عبارت بولونديغنى تعليم
ايدييورمى ؟ بو خصوصده سويله ديكي ، كورديكمز آثارينه
توافق ايدييورمى ؟ شهسز ، خير ؛ يالكنر نه ايسه او
اولديغنى ، بركيزى الله اولديغنى طريقلرينك ناقابل افاده
بولونديغنى ، ارادتي تدقيق وتعميق ايتك وياخود كنديسى
واثرلر حقه عقل و محاكاه ايله استشاره ايتك كستاحلغندن
بولونلور بولونولماز غصبه كلديكى او كره تير . اللهك بزه
تبليغ اولونان مشيتى [سيرتى] عارفلىكى ، ايملىكى ،
عدالتى ، قدرت كليسى حقه ، بزه ويريلك ايسته نيلىن
پارلاق فكرلر توافقي ايدرمى ؟ اصلا ؛ بتون وحى لرده
[تبليغات سماويه ده] بوسيرت [بومشيت Conduite]
طرفكير ، هوييه ، اولسه اولسه ترجيح ومظهر مساعده
ايتديكى بر قوم ايچون اى ، ديكر بتون اقوامك خصمى
اولان بر ذاتى كوسترير ؛ بعضى انسانلر كورونميه تنزل
ايدرسه ، نيات الهيمسى حقه بتون ديكر انسانلر
ناقابل غلبه بر جهل مطلق ايچنده براهيه اهتمام ايدره .
هر خصوصى وحى ، اللهده عدالتسلك طرفدارلق ،
خيانت كوسترمزى ؟

برالله طرفندن وحى ايديلن اراده لر ، احتوا ايتدكلرى
حكمت بالغه Raison Publime ، ياخود فضيلت
وفطانت Sagesse ايله اضراوه خسار ايفاع ايتميه صالح
اولا بيليرمى ؟ بو اراده لر كنديارينه طرف الوهيندن
تبليغ اولونان قوملر سعادته بدىي بر صورتده خادم
اولورمى ؟

ارادات الهيه [اوامر الهيه] هر ملكسته
معاييه وتدقيق ايدر كن يالكنر اللهك رسوللرينه [راهبرلر
خواجهرلر ، خااملر اسخ] فائدهلى ديكر وطنداشار
ايچون يقيم اولان تحف امرلردن ، كولونج دستورلردن

مقصدى اصلا آكلا شيلماق ممكن اولمايان تشرى فائدن ،
چو جوچه عبادت لردن ، طبيعتك حكمدارينه ياقيشماز بر
تئيكتن دن ، نذرلردن ، قربان لردن ، كفارتلردن غيرى
بر شى كورم . فضله اولاراق بولورم كه بو قانونلر
مقصدى انسانلر جمعيت كرىز ، متعظم ، متعصب ،
منازعه جى ، حقسنر نه عيى وحى لرى تلقى ايتش ، نه
عيى اوامرى آلمش نده اللهدن عيى الطافه مظهر اولمش
كيسه لر قارشى مرحمتسنر قيلماقادر .

[مابعدى كلهجك نسخه ده] راهب مهليه

پوسته قوطومى

انقرده ضيا امين بكه : منظومه لركزى آلدق

ديلدن ديله دولاشير شن دوداقلرده اسمك
بيلينمزه نه زمان سنك بهار موسمك .

يىتى اك كوزليدر . آنجاق ديلدن ديله دولاشير ديلديكن
صوكره شن دوداقلرده ديمك مونس كورونمور . بو اسمى
ياديللرده ، يادوداقلرده دولاشديرمالى .

مثلا برنجى مصراعى :

ياز ، قيش ديمز كل آچار شن دوداقلرده اسمك صورتده
تعديل ايتسه كز و

ياز قيش ديمز كل آچار شن دوداقلرده اسمك
بيلينمزه نه زمان سنك بهار موسمك
ديسه كز قصورسز اولور . (كوكل) منظومه سى ده خوشدر .

مهرسينده مظهر حسن و مهر برادرلر :

آبونه دفترمزه ده ديككنز كي در . بز منتظماً كوندهر .
بيورز بونكه برابر سزه وارماش اولدنى بيلديريلن نسخه لرى
تكرار تقديم ايتك وصولنى بر قارتله بيلديريرسه كز مستريح
اولورز .

آثار منتشره

جريدة عدليه

۹ نجى نسخه سى بر معتاد مكمل و نفيس انتشار ايتشدر .

مدیر مسئول : عباده جودت